

Skawina

W historycznych meandrach Skawinki

4/K/20

Legenda

- ▭ budynek
- ⚡ figura religijna
- ⊞ pomnik
- tablica
- × inny obiekt
- fontanna

Aktualność mapy:
marzec 2020
Wersja 1.1

Dł. trasy: ok. 3,5 km
Liczba PK: 22

Na planie Skawiny zaznaczono różne miejsca i obiekty będące punktami kontrolnymi (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

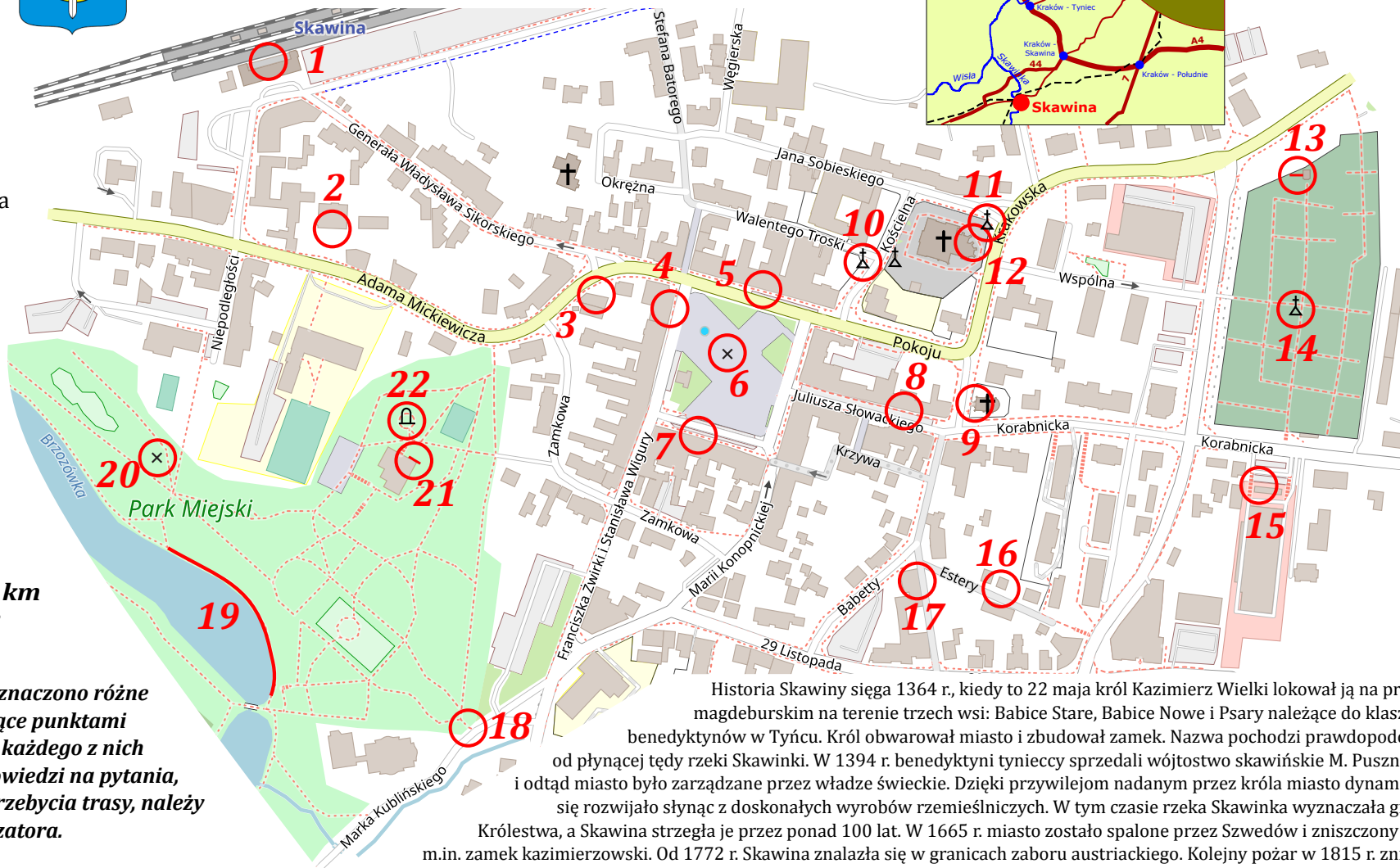
Źródło mapy: ©autorzy OpenStreetMap

Opracowanie trasy: Andrzej Krochmal

Opracowanie graficzne: Wojciech Drozda

www.trepklub.waw.pl

Historia Skawiny sięga 1364 r., kiedy to 22 maja król Kazimierz Wielki lokował ją na prawie magdeburskim na terenie trzech wsi: Babice Stare, Babice Nowe i Psary należące do klasztoru benedyktynów w Tyńcu. Król obwarował miasto i zbudował zamek. Nazwa pochodzi prawdopodobnie od płynącej tędy rzeki Skawinki. W 1394 r. benedyktyni tyńccy sprzedali wójtostwo skawińskie M. Pusznikowi i odtąd miasto było zarządzane przez władze świeckie. Dzięki przywilejom nadanym przez króla miasto dynamicznie się rozwijało słynąc z doskonałych wyrobów rzemieślniczych. W tym czasie rzeka Skawinka wyznaczała granicę Królestwa, a Skawina strzegła je przez ponad 100 lat. W 1665 r. miasto zostało spalone przez Szwedów i zniszczony został m.in. zamek kazimierzowski. Od 1772 r. Skawina znalazła się w granicach zaboru austriackiego. Kolejny pożar w 1815 r. zniszczył m.in. kazimierzowski kościół parafialny. W następnym roku Skawina weszła w skład dóbr cesarskich. Nowe możliwości rozwoju miasta otworzyły się w 1884 r. po wybudowaniu linii kolejowej. Wraz z nią powstało wiele zakładów przemysłowych. W 1918 r. miasto zostało oswobodzone spod panowania austriackiego. W czasie II wojny światowej (1942 r.) okupant wywiózł miejscowych żydów do obozu zagłady w Bełżcu. Wiele obiektów zostało zniszczonych w trakcie działań wojennych. Jednak w latach 50. XX w. miasto zaczęło się dynamicznie rozwijać jako ośrodek przemysłowy. Powstała Huta Aluminium (1954), Instytut Metali Nieżelaznych (1959), Elektrownia Skawina (1962) i wiele innych. Dziś to prężny ośrodek przemysłowy.

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (4/K/20)

PK 1	Dworzec PKP wybudowany w 1884 r., kiedy to w latach 1884-1886 wytyczono linie kolejowe z Krakowa do Oświęcimia i Suchej Beskidzkiej. W 2006 r. zmodernizowano perony w ramach realizacji kolejowego szlaku Jana Pawła II. W 2019 r. odrestaurowano budynek dworca.
	<i>Ile słupków podpira dach od strony peronu?</i>
PK 2	Pałac Ludwikowskich z początku XX w. był własnością zasłużonego, dwukrotnego Burmistrza Skawiny. Obecnie jest siedzibą Muzeum Regionalnego powstałego w 2008 r. W swych zbiorach prezentuje kulturę ludową regionu, eksponaty z czasów zaborów, okresu międzywojennego, wojen i odbudowy. Kulturuje dawne zwyczaje ludowe.
	<i>Który rok widnieje na ścianie frontowej pałacu?</i>
PK 3	Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej z tablicą poświęconą Bolesławowi Jamrozowi komendantowi OSP rozstrzelanemu w 1944 r.
	<i>Który rok widnieje pod figurką na ścianie budynku?</i>
PK 4	Tablica na ratuszu z 1904 r. zbudowanym w stylu secesyjnym wg proj. W. Ekielskiego. W XVI w. budynek był drewniany i prawdopodobnie znajdował się na środku rynku. Spłonął w XVII w. Kolejną siedzibę wybudował opat tyński H. Krzyżanowski, ale z czasem popadł w ruinę i został rozebrany przez stacjonujące tu oddziały konfederatów barskich. Przez kolejne lata rolę ratusza pełniły wynajmowane od mieszczan budynki. Dopiero w 1903 r. wybudowano nowy, okazały, gmach.
	<i>W którą rocznicę urodzin Stefana Batorego wmurowano tablicę?</i>
PK 5	Klasycystyczna kamienica dawnej zabudowy miasta (ul. Rynek 20).
	<i>Ile głów spogląda na ulicę?</i>
PK 6	Tablica na pamiątkę zakończenia rewitalizacji rynku. Zabytkowy rynek powstał w 1364 r. i do dziś zachował układ urbanistyczny z czasów lokacji miasta. Od czasów Kazimierza Wielkiego znajdowały się tu kramy i jatki. Plac ma wymiary 2 x 2,5 sznura dużego (1 sznur to ok. 45 m). W 1683 r. król Jan III Sobieski odebrał tutaj defiladę husarii. W 2012 r. otwarto rynek po rewitalizacji, w ramach której odnowiono alejki i wybudowano fontannę. Odnowiono też ratusz oraz średniowieczne kamienice.
	<i>W którym roku został uchwalony program rewitalizacji przez radnych?</i>
PK 7	Klasycystyczna kamienica dawnej zabudowy miasta (Rynek 9).
	<i>Jaki ps. nosił działacz na poświęconej mu tablicy, umieszczonej obok na budynku pod nr 8?</i>
PK 8	Zabytkowy budynek z historyczną apteką.
	<i>Jaką nazwę nosi apteka?</i>
PK 9	Kościół Narodzenia NMP w stylu renesansowym z początku XVII w. W XVI i XVII w. znajdowała się w tym miejscu kaplica szpitalna św. Walentego ufundowana przez Macieja Skawinka, ówczesnego opata benedyktynów z Tyńca. Dwukrotnie ulegała pożarom. W ołtarzu znajduje się barokowy obraz ukrzyżowania na desce z 1640 r. Boczny ołtarz pochodzi z XVIII w.
	<i>Ile otworów okiennych jest w wieżyczce (latarni) nad wejściem?</i>
PK 10	Kamienna Figura Chrystusa Frasobliwego z 1826 r. umieszczona na czterometrowym słupie. Pierwotnie znajdowała się na terenie przykościelnego cmentarza. W 1964 r. została przeniesiona na obecne miejsce.
	<i>W którym roku została odnowiona?</i>
PK 11	Figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej z 1896 r. Maryja stoi na kuli ziemskiej ze stopą deptającą pysk bazyliuszka, symbolu szatana oraz zaborców.
	<i>W którą rocznicę niewoli wystawiono kapliczkę?</i>
PK 12	Kościół św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza, pierwotnie gotycki, orientowany. Wybudowany został z inicjatywy króla Kazimierza Wielkiego. Akt fundacyjny pochodzi z 1364 r., gdy na tronie zasiadał Urban V. Początkowo świątynia była pod trzema wezwaniami, a od 1960 r. pod czterema. Obecnie pod jednym. W 1728 r. pożar zniszczył kościół, który został odbudowany w tym samym roku. Kolejny pożar nastąpił w 1815 r. Konsekrowany w 1826 r. Na przeł. XIX i XX w. została podwyższona wieża kościoła, a w latach 1937-38 dobudowano nawy boczne. W środku znajduje się późnobarokowy ołtarz główny z XIX w. obrazami oraz ołtarze boczne powstałe w 1826 r. W łuku tęczy zachowały się XVII w. malowidła.
	<i>Jak brzmi napis na małej tabliczce z orłem?</i>

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (4/K/20)

PK 13	Tablice przy zachodniej stronie kaplicy cmentarnej poświęcone oficerom i żołnierzom państwa podziemnego w czasie II wojny światowej.
	<i>Jak nazywał się batalion AK, w którym służył „Strażak”?</i>
PK 14	Zabytkowa figura na cmentarzu parafialnym powstałym w 1802 r.
	<i>Z którego roku pochodzi?</i>
PK 15	Hale targowe z murałem z okresu PRL.
	<i>Który rok widnieje nad nazwiskiem założyciela miasta?</i>
PK 16	Drewniany dom dawnej zabudowy miasta (ul. Elstery 3).
	<i>Ile okien jest na ścianie od strony ulicy?</i>
PK 17	Budynek dawnej synagogi Chewra Thilim (ul. K. Wielkiego 8) zbudowana w 1894 r. z inicjatywy bractwa psalmowego. Przylegał do niej budynek chederu (szkoła żydowska), mieszkanie rabina i mykwa (zbiornik z bieżącą wodą). W 1920 r. rabin S. Alter Frenke odprawił w niej nabożeństwo za zwycięstwo Polski w wojnie polsko-bolszewickiej. W czasie II wojny światowej hitlerowcy zdewastowali synagogę. Po wojnie budynek służył jako łaźnia miejska, a później jako magazyn. Po renowacji jest wykorzystywany na biura.
	<i>Ile półokrągło zakończonych okien znajduje się na wschodniej ścianie dawnej synagogi?</i>
PK 18	Park Miejski im. J. Piłsudskiego o pow. 2,5 ha założony w 1927 r. z zabytkowym drzewostanem z 60 gatunkami drzew oraz zagospodarowanym starorzeczem rzeki Skawinki.
	<i>W którym dniu marca ówczesna Rada Miejska uchwaliła utworzenie parku?</i>
PK 19	Widokowa alejka parku miejskiego wzdłuż brzegu zbiornika wodnego zwanego Brzozówka.
	<i>Ile kamiennych wnek z ławkami znajduje się przy alejce na zaznaczonym odcinku?</i>
PK 20	Kamienna brama w parku miejskim.
	<i>Ile kamiennych głazów znajduje się w jej pobliżu?</i>
PK 21	Tablica. Pałacyk Sokół wybudowany w latach 1904-06 z inicjatywy Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Projektantem budynku wzniesionego przez mieszkańca Skawiny był W. Koczarkiewicz. Powstał w miejscu zamku warownego wzniesionego jeszcze przez króla Kazimierza Wielkiego, który uległ zniszczeniu w okresie najazdu Szwedów na miasto. Resztki murów zostały rozebrane i wykorzystane przy budowie kamienicy przy rynku. Pod koniec XIX w. teren przekazano Towarzystwu Gimnastycznemu „Sokół”. W sierpniu 1914 r. spod budynku wyruszyła do Krakowa 25-osobowa drużyna ochotników do legionów J. Piłsudskiego. W okresie międzywojennym był ośrodkiem kulturalnym. Po I wojnie światowej był siedzibą KS „Skawinka”. Od lat 80 XX w. stanowi Centrum Kultury i Sportu. Przed pałacem posadzono platan „Kazimirus” w 644. rocznicę lokacji miasta.
	<i>W którym roku umieszczono tablicę po raz pierwszy?</i>
PK 22	Pomnik króla Kazimierza Wielkiego odsłonięty w 2009 r. Autorem jest krakowski rzeźbiarz prof. C. Dźwigaj.
	<i>Ile orłów umieszczono na pomniku?</i>

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO.